

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 25 § i lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att övergångsbestämmelserna i lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården ändras så att tillhandahållare av socialvårdstjänster omfattas av samma övergångsperiod som tillhandahållare av hälso- och sjukvårdstjänster när det gäller bestämmelserna om behandling av klientuppgifter. Övergångsperioden på fyra år som det föreskrivs om i den aktuella lagen gäller endast tillhandahållare av hälso- och sjukvårdstjän-

ter. Samtidigt preciseras övergångsbestämmelsen i fråga om tillhandahållare av hälso- och sjukvårdstjänster.

I propositionen föreslås dessutom att övergångsperioden förkortas med tre månader så att ibruktagandet det riksomfattande hanterings- och arkiveringssystemet för patientuppgifter som avses i lagen kan ske samtidigt som ibruktagandet av systemet med elektroniska recept.

Lagen avses träda i kraft den 1 juli 2007.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING.....	2
MOTIVERING	3
1. Nuläge och föreslagna ändringar	3
2. Propositionens konsekvenser	4
3. Beredningen av propositionen	5
4. Ikraftträdande.....	5
LAGFÖRSLAGEN.....	6
Lag om ändring av 25 § i lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården.....	6
BILAGA.....	7
LAGFÖRSLAGEN.....	7
Lag om ändring av 25 § i lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården.....	7

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården (159/2007) träder i kraft den 1 juli 2007. I lagen föreskrivs om datasäker behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården samt klientens rätt att få information. För patientregister hos tillhandahållare av hälso- och sjukvård skapas ett enhetligt hanterings- och arkiveringssystem för patientuppgifter. Lagens 25 § 1 mom. innehåller övergångsbestämmelser för tillhandahållare av hälso- och sjukvårdstjänster, enligt vilka skyldigheten för tillhandahållare av hälso- och sjukvårdstjänster att ansluta sig som användare av de riksomfattande informationssystemtjänsterna i enlighet med 15 § träder i kraft fyra år efter lagens ikraftträdande. Om det emellertid är så att en tillhandahållare av hälso- och sjukvårdstjänster har anslutit sig som användare av informationssystemtjänsterna innan 15 § träder i kraft, gäller lagen de av tillhandahållarens handlingar som är kopplade till informationssystemtjänsterna. Tillämpningen av lagen förutsätter ändringar av informationssystemen både när det gäller de informationssystem som används av tjänstetillhandahållare inom socialvården och tjänstetillhandahållare inom hälso- och sjukvården.

I regeringens proposition med förslag till lagstiftning om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården (RP 253/2006 rd) föreslogs i 25 § i lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården en övergångsperiod i fråga om tillämpningen av elektronisk behandling av klientuppgifter både för tjänstetillhandahållare inom socialvården och tjänstetillhandahållare inom hälso- och sjukvården. I samband med riksdagsbehandlingen ändrades övergångsbestämmelsen så att uppräkningslistan av vilka bestämmelser i vilken paragraf som övergångsperioden gäller ändrades till en beskrivning i ord. I samband med detta beaktades inte övergångsperioden

för tillhandahållare av socialvårdstjänster i övergångsbestämmelsens ordalydelse. I social- och hälsovårdsutskottets betänkande (ShUB 47/2006) konstateras dock att bestämmelserna om tillhandahållare av socialvårdstjänster träder i kraft fyra år efter lagens ikraftträdande. Av betänkandet framgår alltså att avsikten inte var att till denna del ändra den reglering som föreslås regeringens proposition, utan att det gällde en ändring av teknisk art i anslutning till formuleringen. Därför föreslås att en övergångsbestämmelse som gäller tillhandahållare av socialvårdstjänster fogas till lagen.

Övergångsbestämmelsens nuvarande ordalydelse kan också ge upphov till tolkningsproblem när det gäller i vilken utsträckning tillhandahållare av hälso- och sjukvårdstjänster skall tillämpa lagen. I sin nuvarande form kan bestämmelsen tolkas så att övergångsperioden för tillhandahållare av hälso- och sjukvårdstjänster endast gäller anslutning till det riksomfattande hanterings- och arkiveringssystemet för patientuppgifter samt behandlingen av patientuppgifter med hjälp av detta övergripande informationssystem, och inte alls elektronisk behandling av patientuppgifter i övrigt. Eftersom tillämpningen av lagen förutsätter ändringar av tjänstetillhandahållarnas informationssystem inom hälso- och sjukvården också till andra delar än anslutningen till de riksomfattande informationssystemtjänsterna, föreslås att ordalydelsen i övergångsbestämmelsen preciseras så att det inte kvarstår någon osäkerhet om att en motsvarande övergångsperiod också gäller all elektronisk behandling av tjänstetillhandahållarnas inom hälso- och sjukvårdens patientuppgifter.

Vidare föreslås att övergångsperioden förkortas med tre månader. Införandet av ett system med elektroniska recept ansluter sig funktionellt till det övergripande hanterings- och arkiveringssystem för patientuppgifter som ingår i lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovår-

den. Om detta föreskrivs dock separat i lagen om elektroniska recept (61/2007). Beredningen av lagen skedde jämsides med beredningen av lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården. Avsikten var att lagarna skulle träda i kraft samtidigt och att de skulle omfattas av samma övergångsperiod på fyra år i fråga om anslutningen till det gemensamma informationssystemet. I fråga om lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården uppsköts ikraftträdandet dock med tre månader för att ändringen av övergångsbestämmelsen angående tillhandahållare av socialvårdstjänster som det redogörs för ovan skall kunna genomföras innan lagen träder i kraft. Av denna anledning kommer införandet av systemet med elektroniska recept enligt gällande bestämmelser att ske senast den 31 mars 2011 och anslutningen till de riksomfattande informationssystemtjänsterna som utgör det elektroniska hanterings- och arkiveringssystemet för patientuppgifter skall ske senast den 30 juni 2011.

I propositionen föreslås att den tid som det föreskrivs om i 25 § 2 mom. förkortas på motsvarande sätt, varefter de avgifter som avses i 22 § börjar tas ut för användningen av de riksomfattande informationssystemtjänsterna.

2. Propositionens konsekvenser

I och med att samma övergångstid gäller såväl tillhandahållare av socialvårdstjänster som tillhandahållare av hälso- och sjukvårdstjänster, garanteras också tillhandahållare av socialvårdstjänster tillräckligt tid för att göra ändringar i klientdatasystemen så att de motsvarar de krav som ställs i lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården. Om tillhandahållarna av socialvårdstjänster är tvungna att göra ändringar i datasystemen inom en mycket kort tid, skulle kostnaderna för datasystemen bli orimligt höga. Om tillägget om tillhandahållare av socialvårdstjänster inte fogas till lagen, är det i de flesta fall praktiskt omöjligt att iaktta den aktuella lagen redan av den anledningen att det inte är möjligt att tillräckligt snabbt integrera de program som behövs i

datasystemen.

I fråga om tillhandahållarna av hälso- och sjukvårdstjänster undviker man genom preciseringen av övergångsbestämmelsen oklarheten huruvida övergångsbestämmelsen gäller samtliga bestämmelser om elektronisk behandling av patientuppgifter inom hälso- och sjukvården. En annan tolkning kunde leda till ett motsvarande problem i fråga om de ändringar som behövs för att de datasystem som tillhandahållarna av hälso- och sjukvårdstjänster använder skall motsvara lagens krav, som det problem som beskrivs ovan i fråga om tillhandahållarna av socialvårdstjänster.

Förslaget innebär att övergångsperioden på fyra år som det föreskrivs om i lagen förkortas med tre månader till tre år och nio månader. Avsikten är att införandet av hanterings- och arkiveringssystemet för patientuppgifter samt de datatekniska lösningar som behövs för de elektroniska recepten skall genomföras inom ramen för ett enhetligt informationssystem så, att anslutningen till dessa kan ske samtidigt med hjälp av en generell datateknisk lösning. Det betyder att man genom den föreslagna ändringen undviker en situation där skyldigheten för tillhandahållare av hälso- och sjukvårdstjänster att ansluta sig till de olika delar som hör till det övergripande informationssystemet skulle infalla vid olika tidpunkter. Även om denna ändring inte gjordes skulle å andra sidan troligtvis också tillhandahållarna av hälso- och sjukvårdstjänster i praktiken vara tvungna att ansluta sig till hanterings- och arkiveringssystemet för patientuppgifter senast den 31 mars 2011, eftersom de senast då måste införa systemet med elektroniska recept. För undvikande av oklarheter och eventuella tekniska problem är det dock skäl att det föreskrivs enhetligt om tiden för anslutning.

När förslaget till lag om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården bereddes var avsikten att lagen skulle träda i kraft den 1 april 2007 samtidigt som lagen om elektroniska recept, och då skulle också övergångstiden för anslutning till hanterings- och arkiveringssystemet för patientuppgifter ha löpt ut den 31 mars 2011. På grund av det ovan relaterade fel av teknisk art som uppstod när paragrafen ändrades och som gäller tillhandahållare av socialvårds-

tjänster var man dock tvungen att flytta tidpunkten för ikraftträdandet med tre månader. Det innebär att förkortningen av övergångstiden med tre månader inte ändrar den ursprungliga helhetsplanen, enligt vilken det stegvisa ibruktagandet av hanterings- och arkiveringssystemet har planerats att genomföras.

I propositionen föreslås vidare att den tid som det föreskrivs om i 25 § 2 mom. förkortas på motsvarande sätt med tre månader, varefter avgifter börjar tas ut för användningen av de riksomfattande informationstjänsterna i enlighet med 22 §. Om skyldigheten att ansluta sig till de riksomfattande informationssystemstjänsterna som genomför hanterings- och arkiveringssystemet för patientuppgifter tidigareläggs med tre månader, måste det också vara möjligt att ta ut avgifter

för driftskostnaderna tre månader tidigare, så att kostnaderna för användningen av systemet kan täckas.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet.

4. Ikraftträdande

Förslaget föreslås träda i kraft den 1 juli 2007, så att de föreslagna ändringarna träder i kraft samtidigt som lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 25 § i lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 9 februari 2007 om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården (159/2007) 25 § 1 och 2 mom. som följer:

25 §

Övergångsbestämmelser

Med avvikelse från 24 § träder 15 §, som gäller skyldigheten att ansluta sig som användare av riksomfattande informationssystemtjänster, i kraft tre år och nio månader efter lagens ikraftträdande. Om det emellertid är så att en tillhandahållare av hälso- och sjukvårdstjänster har anslutit sig som användare av i denna lag avsedda informationssystemtjänster innan 15 § träder i kraft, gäller bestämmelserna i denna lag de av tillhandahållarens handlingar som är kopplade till informationssystemtjänsterna. I övrigt skall tillhandahållare av hälso- och sjukvårdstjäns-

ter iaktta bestämmelserna om elektronisk behandling av patientuppgifter tre år och nio månader efter lagens ikraftträdande. De riksomfattande informationssystemtjänster som avses i 14 § kan införas stegvis redan innan skyldigheten att ansluta sig inträtt. I så fall tillämpas denna lag på den behandling av patientuppgifter som sker med hjälp av de tjänsterna. Tillhandahållare av socialvårdstjänster skall iaktta bestämmelserna om elektronisk behandling av patientuppgifter inom socialvården tre år och nio månader efter lagens ikraftträdande.

Avgifter enligt 22 § börjar tas ut tre år och nio månader efter lagens ikraftträdande.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.

Helsingfors den 25 maj 2007

Republikens President

TARJA HALONEN

Omsorgsminister *Paula Risikko*

*Bilaga
Lagförslagen*

Lag

om ändring av 25 § i lagen om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen av den 9 februari 2007 om elektronisk behandling av klientuppgifter inom social- och hälsovården (159/2007) 25 § 1 och 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

25 §

Övergångsbestämmelser

Med avvikelse från 24 § träder 15 §, som gäller skyldigheten att ansluta sig som användare av riksomfattande informationssystemtjänster, i kraft fyra år efter lagens ikraftträdande. Om det emellertid är så att en tillhandahållare av hälso- och sjukvårdstjänster har anslutit sig som användare av i denna lag avsedda informationssystemtjänster innan 15 § träder i kraft, gäller bestämmelserna i denna lag de av tillhandahållarens handlingar som är kopplade till informationssystemtjänsterna. De riksomfattande informationssystemtjänster som avses i 14 § kan införas stegvis redan innan skyldigheten att ansluta sig inträtt. I så fall tillämpas denna lag på den behandling av patientuppgifter som sker med hjälp av de tjänsterna.

Föreslagen lydelse

25 §

Övergångsbestämmelser

Med avvikelse från 24 § träder 15 §, som gäller skyldigheten att ansluta sig som användare av riksomfattande informationssystemtjänster, i kraft *tre år och nio månader* efter lagens ikraftträdande. Om det emellertid är så att en tillhandahållare av hälso- och sjukvårdstjänster har anslutit sig som användare av i denna lag avsedda informationssystemtjänster innan 15 § träder i kraft, gäller bestämmelserna i denna lag de av tillhandahållarens handlingar som är kopplade till informationssystemtjänsterna. *I övrigt skall tillhandahållare av hälso- och sjukvårdstjänster iaktta bestämmelserna om elektronisk behandling av patientuppgifter tre år och nio månader efter lagens ikraftträdande.* De riksomfattande informationssystemtjänster som avses i 14 § kan införas stegvis redan innan skyldigheten att ansluta sig inträtt. I så fall tillämpas denna lag på den behandling av patientuppgifter som sker med hjälp av de tjänsterna. *Tillhandahållare av socialvårdstjänster skall iaktta bestämmelserna om elektronisk behandling*

Avgifter enligt 22 § börjar tas ut fyra år efter lagens ikraftträdande.

av patientuppgifter inom socialvården tre år och nio månader efter lagens ikraftträdande.

Avgifter enligt 22 § börjar tas ut *tre år och nio månader* efter lagens ikraftträdande.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2007.
